

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

0102342 การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
Community-based Tourism Management

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2568
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0102342 การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

3(2-2-5)

Community-based Tourism Management

แนวคิดและองค์ประกอบของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวทางการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ยั่งยืน การจัดการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลกระทบและการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ฝึกปฏิบัติและวิเคราะห์กรณีศึกษา

Concepts and elements of community-based tourism management; Guidelines for managing tourism resources in the community, community-based tourism management for sustainable tourism, community-based tourism marketing, community participation in community-based tourism management; Impact and impact from community-based tourism. Practice and analysis of case studies.

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☐ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☒ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อ.ดร.ภัทร ยืนยง

อาจารย์ผู้สอน อ.ดร.ภัทร ยืนยง

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568 ภาคการศึกษาต้น

5. สถานที่เรียน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

6 กรกฎาคม 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

1.1 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายแนวคิดและองค์ประกอบของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ยั่งยืนได้

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์การจัดการตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลกระทบและการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยใช้กรณีศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 เพื่อให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยฝึกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

1.4 เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกถึงเจตคติที่ดีต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่นำสู่การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เป็นรายวิชาใหม่ ที่มีการเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องและส่งเสริมนโยบายของมหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยให้ผู้เรียนสามารถใช้องค์ความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมสังคมและการเป็นผู้ประกอบการ และมีความสามารถในการพัฒนาการประกอบการชุมชนเพื่อหนุนเสริมเศรษฐกิจฐานรากและการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์	จำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์	จำนวน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ x 15 สัปดาห์

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

อาจารย์ประจำรายวิชาแจ้งให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อและชั่วโมงการให้คำปรึกษา (Office Hours) โดยจะให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ณ ห้อง 13325 (ห้องพักอาจารย์) อาคาร 13 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	แนะนำรายวิชา 1.ความสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชน 1.1 ความเป็นมาของการเกิดการท่องเที่ยวชุมชน 1.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยวชุมชน 1.3 การท่องเที่ยวชุมชนในประเทศไทย 1.4 การท่องเที่ยวชุมชนในต่างประเทศ	2	2	- มคอ.3 - การบรรยาย - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปราย - Canva - Mentimeter - หนังสือ	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
2	2.ความหมายของการท่องเที่ยวชุมชน 2.1 ความหมายของชุมชน 2.2 ความหมายของการพัฒนา 2.3 ความหมายของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน 2.4 ความหมายของการท่องเที่ยวชุมชน	2	2	- การบรรยาย - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปรายกลุ่ม - Canva - Mentimeter - คลิปสั้น	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
3	3.แนวคิดและองค์ประกอบของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3.1 แนวคิดการท่องเที่ยวชุมชน 3.2 แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3.3 องค์ประกอบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3.4 ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวชุมชน 3.5 ประเภทและรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชน 3.6 กรณีตัวอย่างการจัดการท่องเที่ยวชุมชนประเภทต่างๆ	2	2	- การบรรยาย - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปราย - Canva - Mentimeter - สารคดีชุมชน	อ.ดร.ภัทร ยืนยง

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
4 -5	4.การท่องเที่ยวชุมชนกับการพัฒนาที่ยั่งยืน 4.1 ความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาสู่ความยั่งยืน 4.2 ความสำเร็จของชุมชนในการจัดการ ท่องเที่ยวชุมชนยั่งยืน	4	4	- คลิปสั้น - กรณีศึกษา ต่างประเทศ - การบรรยาย - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปราย - Canva	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
	5.การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน 5.1 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชน 5.2 องค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชน 5.3 ขั้นตอนการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชน 5.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ: หัวใจสู่ ความสำเร็จของการท่องเที่ยวชุมชนอย่าง ยั่งยืน				
	6.การท่องเที่ยวชุมชนกับการ ประกอบกิจการสังคม 6.1 การประกอบกิจการสังคมกับการ ท่องเที่ยวชุมชน 6.2 กรณีศึกษาการประกอบกิจการสังคม ด้านการจัดการท่องเที่ยวชุมชน 6.3 แผนธุรกิจ การประกอบกิจการสังคม: ท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน (แผนธุรกิจ+ ผลกระทบทางสังคม+SDGs17Goal)	2	2	Workshop การเรียนรู้ ผ่านออกแบบแผนธุรกิจ การประกอบกิจการสังคม (แบบย่อ)การท่องเที่ยว ชุมชนอย่างยั่งยืน	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
6	7.แนวทางการ จัดการทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน 7.1 หลักการและแนวทางการจัดการ ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน	2	2	- การบรรยาย - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปราย - Canva	อ.ดร.ภัทร ยืนยง

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	7.2 การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวใน ชุมชนแบบมีส่วนร่วม 7.3 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวใน ชุมชนอย่างยั่งยืน 7.4 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวใน ชุมชนโดยการสร้างเครือข่ายการ ท่องเที่ยว				
7	8.การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดย ชุมชนที่ยั่งยืน 8.1 หลักการบริหารจัดการท่องเที่ยว ชุมชนอย่างยั่งยืน 8.2 แนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยว ชุมชนอย่างยั่งยืน 8.3 ประโยชน์ของการบริหารจัดการการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน	2	2	- การบรรยาย - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปราย - Canva	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
8	9. การจัดการตลาดการท่องเที่ยวโดย ชุมชน 9.1 การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวชุมชน โดยใช้ ส่วนผสมทางการตลาด 4P 1. ผลิตภัณฑ์ (Product); 2. ราคา (Price); 3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place); 4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) และ วิเคราะห์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม (SWOT) 9.2 แผนธุรกิจ (BP) การประกอบการ สังคม 9.2 การออกแบบการตลาดท่องเที่ยว ชุมชน 9.3 การใช้สื่อและแพลตฟอร์มออนไลน์ใน การส่งเสริมการตลาด	2	2	- การบรรยาย - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปราย - Canva - นำเสนอคลิปสั้นส่งเสริม การท่องเที่ยวชุมชนยั่งยืน - หนังสั้น	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
9	สอบกลางภาค				

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
10-11	10.การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน 10.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน 10.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวชุมชน 10.3 วิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 11.ผลกระทบและการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน 11.1 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวชุมชน 11.2 การจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวชุมชน	4	4	- การนำเสนอ กรณีศึกษา ชุมชนท่องเที่ยวยั่งยืน - กิจกรรมกลุ่ม - การอภิปราย - การบรรยาย - คลิปสั้น - หนังสั้น	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
12-13	12.การพัฒนาวัฒนธรรมทางสังคมเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน 12.1 การพัฒนาชุมชนไปสู่ การท่องเที่ยวชุมชน 12.2 กระบวนการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน 12.3 การออกแบบ รูปแบบและประเภทท่องเที่ยวชุมชน จากฐานทุนทางสังคม 12.4 เครื่องมือในการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อการออกแบบการท่องเที่ยวชุมชน 12.5 การออกแบบแผนนวัตกรรมสังคมเพื่อการประกอบการสังคมด้านการท่องเที่ยวชุมชน 12.6 การนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชน	4	4	Workshop การพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน -สารคดี วิถีคนเกาะยอ ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา - คลิปสั้นชุมชนนวัตกรรมทางสังคมเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน - หนังสั้น	อ.ดร.ภัทร ยืนยง
14-15-16	13 การนำเสนอกรณีศึกษา นวัตกรรมทางสังคมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน	6	6	- การนำเสนอ กรณีศึกษา - การอภิปราย	อ.ดร.ภัทร ยืนยง

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	(SDG) และการประกอบการสังคม และ กระบวนการมีส่วนร่วม 14.กระบวนการถอดบทเรียนและ ความรู้			- กระบวนการกลุ่ม	
17	สอบปลายภาค				
18					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☒ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☒ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☐ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับชั้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	ลำดับที่ประเมิน	คะแนน
1	- ประเมินจากการตรงต่อเวลาของนิสิตในการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมกิจกรรม - ความมีวินัยและความพร้อมเพรียงของนิสิตในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน	- สังเกตการมีส่วนร่วม และพฤติกรรมผู้เรียน - แบบบันทึกการเข้าเรียน	1-16	10

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
	- ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - พฤติกรรมการเรียนและการสอบ			
2	- ประเมินความสามารถด้านการคิดของ ของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้น ข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การ ตัดสินใจ -การประเมินจากงานเดี่ยว	- ชิ้นงานเดี่ยว	1-3-8	10
3	- ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ของนิสิตเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนว ทางการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวใน ชุมชน การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดย ชุมชนที่ยั่งยืน การจัดการตลาดการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อการ บริหารและพัฒนาชุมชน	สอบกลางภาค	9	15
4	- ความสามารถด้านการคิดของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การคิด วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการตัดสินใจ ในการบริหาร การพัฒนา การออกแบบ และการจัดการท่องเที่ยวชุมชน - การทำผลงานและการนำเสนอผลงานของ นิสิต	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม กลุ่ม งานกลุ่มและการ นำเสนอ	12-13 14-15-16	40
5	- ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ของนิสิตเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน การออกแบบและการจัดการท่องเที่ยว ชุมชน การบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน และการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน	สอบปลายภาค	17-18	25
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

กนกกานต์ แก้วนุช. (2564). การจัดการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวภายใต้พลวัตโลก.

กรุงเทพฯ: บริษัท พรีเมียมด์ พับลิชชิง จำกัด.

กองพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว. (2561). คู่มือพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กองพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว.

จุติมา บุญมี. (2567). การท่องเที่ยวโดยชุมชน. ตรัง: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง.

เจริญชัย เอกมาไพศาล. (2565). การจัดการการบริหารของธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการ (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญธรรณ คาวาซากิ. (2558). การท่องเที่ยวชุมชน (Community Based Tourism) (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอมพันธ์.

ปวีณา งามประภาสม. (2562). การจัดการท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาฯ.

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. (2553). การท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

พจนา สวนศรี. (2550). คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. เชียงใหม่: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ, สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน มหาวิทยาลัยพายัพ.

พจนา สวนศรี และสมภาพ ยี่จ่อหอ. (2555). คู่มือมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน. เชียงใหม่: สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน มหาวิทยาลัยพายัพ.

พรณิ พิมพันธ์ศรี. (2559). การบริหารการจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. (2548). เอกสารประกอบการสัมมนา การท่องเที่ยวนิเวศ การท่องเที่ยว

ชุมชน. กรุงเทพฯ: มป.

รุ่งรวี จิตภักดี. (2566). **นวัตกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิลาสิณี ธนพิทักษ์. (2568). **การจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์รูปแบบผสมผสานร่วมกับผู้ประกอบการ**
โรงแรม ตำบลเกาะยอ จังหวัดสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา. (2560). **ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี: แอ่งเล็ก เชื้อคอน จังหวัด**
สงขลา. สงขลา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2561). **คู่มือการพัฒนา การท่องเที่ยว**
โดยชุมชนเพื่อคนทั้งมวล (Community Based Tourism for All). กรุงเทพฯ: องค์การบริหาร
การพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (DASTA).

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2566). **คู่มือการ**
ประเมินแหล่งท่องเที่ยวเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) Version 2.0. กรุงเทพฯ:
ม.ป.พ.

UNDP Accelerator Lab ประเทศไทย. (2564). **คู่มือพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อการท่องเที่ยว**
โดยชุมชน. กรุงเทพฯ: UNDP Accelerator Lab ประเทศไทย.

ภาษาอังกฤษ

Amran Hamzah and Zainab Khalifah.(2009). **Handbook on Community Based Tourism**
“How to Develop and Sustain CBT. Singapore: Asia-Pacific Economic
Cooperation Secretariat.

Arjona, M. F. (2020). **Community involvement in Tourism development**. Society
Publishing.

Bhartiya, S., Jimenez Ruiz, A. E., & Rudkouskaya, V. (Eds.). (forthcoming 2025). **Building**
Sustainable Tourism Communities: A Blueprint for the Future. Routledge.

Butler, R., & Carr, A. (Eds.). (forthcoming 2024). **The Routledge Handbook of Tourism**
and Indigenous Peoples. Routledge.

Caribbean Tourism Organization.(2019) .**Community - Based Tourism (CBT)**
Enterprise Handbook. N.P .Small Planet Consulting Inc.

Lee, T. H., & Jan, F.-H. (Eds.). (forthcoming 2025). **Handbook on Sustainable**
Community-Based Tourism: Planning, Management and Sustainability.
Edward Elgar Publishing.

Scherf, K. (Ed.). (2023). **Adventures in Small Tourism: Studies and Stories**. University
of Calgary Press.

UNDP THAILAND .(2025). **Community - Based Tourism Social Innovation Playbook**.Bangkok: UNDP.

Vujicic, M. D., Kasim, A., Kostopoulou, S., Olmo, J. C., & Aslam, M. (Eds.). (2022). *Cultural Sustainable Tourism*. Springer.

Walia, S. K. (Ed.). (2020). *The Routledge Handbook of Community Based Tourism Management: Concepts, Issues & Implications*. Routledge.

Wiltshier, P., & Clarke, A. (2020). *Community-Based Tourism in the Developing World: Community Learning, Development and Enterprise*. Routledge.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

ThaiMOOC:

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) -

<https://lms.thaimooc.org/courses/course-v1:KMITL+KMITL014+2019/about>

มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน (Community Based Tourism Standard) -

<https://thaimooc.ac.th/courses/course-v1dasta001680/>

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ - <https://lms.thaimooc.org/courses/course-v1:HU+HU006+2019/about>

Coursera:

Sustainable Tourism – promoting environmental public health -

<https://www.coursera.org/learn/sustainable-tourism>

UNWTO Tourism Academy:

<https://www.unwto.org/education/online-education>

TAT Academy (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย):

การตลาดท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

การบริหารการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

DASTA (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน - อพท.):

CBT Thailand - <http://cbtthailand.dasta.or.th/webapp>

GSTC (Global Sustainable Tourism Council):

Sustainable Tourism Online Course for Industry Professionals -

<https://www.gstc.org/sustainable-tourism-training/>

Udemy:

Sustainable Tourism Development - <https://www.udemy.com/course/sustainable-tourism-development/>

Learn Tourism:

<https://learntourism.org/>